

Politik och kommunikation
Erik Thornström, 08-677 27 08
erik.thornstrom@energiforetagen.se

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

E-post: fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av promemorian Höjd energiskatt och koldioxidskatt på bränslen vid viss användning samt höjd skatt på kemikalier i viss elektronik

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige bejaktar inriktningen att fasa ut fossila bränslen i el- och värmeproduktionen till 2030 i enlighet med gjorda branschåtaganden inom ramen för Fossilfritt Sverige.

De föreslagna dramatiska skattehöjningarna är dock tvärtemot syftet kontraproduktiva i omställningen i att fasa ut den sista fossilbränsleanvändningen i el- och fjärrvärmeproduktionen, riskerar elförsörjningen i våra storstäder och ger motsatta miljöeffekter. Energiföretagen Sverige vill i skarpa ordalag varna regeringen för att genomföra skattehöjningarna då de riskerar leda till en akut kapacitetsbrist i elförsörjningen i framför allt Stockholm och Malmö.

Energiföretagen Sverige avstyrker i sin helhet förslaget om att åttadubbla koldioxidskatten och tredubbla energiskatten för kraftvärmeverk inom EU:s utsläppshandelsystem (EU ETS). Energiföretagen anser istället att det är motiverat att helt slopa den 2018 återinförda koldioxidskatten för kraftvärmeverk inom EU ETS, då dubbla styrmedel inte bör tillämpas inom utsläppshandeln, i synnerhet då de inte styr åt det håll som önskas.

Energiföretagen Sverige har följande invändningar mot de föreslagna skattehöjningarna:

- En förtida stängning av kraftvärme förvärrar den redan akuta effektsituationen i främst de tre storstäderna. Skatteförslaget innebär att elproduktionen minskar och därmed kommer inte längre större nyanslutningar till elnätet i Stockholm och Malmö kunna ske fr.o.m. hösten 2019, vilket bromsar städernas möjlighet till klimatomställning och utveckling på grund av kapacitetsbristen i elnäten. Tunnelbana, elfordon, nya bostadsområden, företag – alla riskerar de att drabbas.

- Konsekvenserna blir högre utsläpp och sämre energiutnyttjande, för Stockholm och Göteborg beräknas koldioxidutsläppen öka med cirka 100 000 ton/år när dessa städers fossileldade kraftvärmeverk avvecklas innan ersättning hunnit byggas och Sverige istället gör sig beroende av elimport vintertid.
- Statens skatteintäkter kommer att bli radikalt lägre än vad som förutsätts i promemorians beräkningar utifrån den driftsoptimering som kommer att ske i berörda fjärrvärmesystem och ger väsentligt lägre bolagsskatteintäkter från berörda bolag. I Stockholms och Göteborgs fall beräknas skatteförslaget leda till lägre skatteintäkter för staten i stället för antagna ökade skatteintäkter på ca 400 miljoner kronor från de två berörda energibolagen.
- Höjd kraftvärmebeskattning strider mot Energiöverenskommelsen och 2018 års energipolitiska proposition som framhåller vikten av en konkurrenskraftig fjärrvärmesektor och att kraftvärme används för fjärrvärmeproduktion för att minska risken för effektbrist i elförsörjningen.
- En åttadubbling av CO₂-skatten och tredubbling av energiskatten med bara några månaders förvarning omöjliggör investeringar i anpassning.
- Skattehöjningarna slår mot fjärrvärmeföretagens resultat och drar undan investeringsmedel som behövs för att investera i förnybar och återvunnen energi för att fasa ut kvarvarande fossila bränslen i linje med företagets uppsatta mål.
- Skatteförslagen innebär ökade utsläpp från fossilbränslebaserad elproduktion i utlandet då Sverige gör sig mer elimportberoende vintertid vid en förtida stängning av svensk kraftvärme.
- En kraftig dubbelbeskattning för kraftvärme inom EU:s utsläppshandels-system EU ETS i en situation där ETS- priserna har mer än fyrdubblats på 1,5 år är omotiverad och frångår tidigare ställningstaganden från bl.a. Miljömålsberedningen om att inte tillämpa dubbla styrmedel inom handlande sektorn.
- En styrning mot separat el- respektive värmeproduktion frångår den styrning som funnits för energi- och resurseffektiv kraftvärme sedan lång tid och innebär i praktiken en straffbeskattning av kraftvärme och motverkar energieffektivisering.
- Motverkar energi- och resurseffektivitet och är ej förenligt med EU:s energieffektiviseringsdirektiv (artikel 14 och 19 i direktiv 2012/27/EU).
- Att inrikta skattehöjningarna endast på energibranschens kraftvärmeanläggningar innebär en kraftig konkurrensnedvridning i förhållande till kraftvärmeverk som ägs av industriella tillverkningsföretag.

- Regeringen har därtill föreslagit en skatt på förbränning av avfall i strid med utredningens och remissinstansernas rekommendationer som ytterligare kommer att belasta kraftvärmen.

Energiföretagen Sverige anser att om föreslagna skattehöjningar genomförs trots att de ökar den akuta effektbristen i städerna, inte sänker utsläppen och ger hälften så stora intäkter som staten räknat med, bör införandet ske stegvis över en längre tidsperiod med början tidigast 2023 som ger tid för anpassning och minskar behovet av att använda ur miljösynpunkt sämre el- och värmeproduktion. Energiföretagen Sverige anser att det även fortsättningsvis ska finnas en differentiering i energi- och koldioxidbeskattningen som premierar den avsevärt högre energieffektiviteten i kraftvärmen.

Slopad skattenedsättning av energiskatt och höjd koldioxidskatt för värmeproduktion i kraftvärmeverk

Omotiverat kort remisstid

Energiföretagen Sverige vill inledningsvis påtala det problematiska med den korta remisstiden på endast drygt tre veckor med tanke på de dramatiska skattehöjningar som föreslås. Den korta remisstiden medför alltför begränsad tid för nödvändig förankring bland medlemsföretag och analys av förslagen.

Energiföretagen bejaktar en utfasning av fossila bränslen i kraftvärmen men avstyrker föreslagna höjningar av kraftvärmebeskattningen

Energiföretagen Sverige avstyrker i sin helhet förslaget om att åttadubbla koldioxidskatten och att tredubbla energiskatten för kraftvärmeverk inom EU:s utsläppshandelsystem (EU ETS). Energiföretagen anser i stället att det är motiverat att helt slopa den 2018 återinförda koldioxidskatten för kraftvärmeverk inom EU ETS, då dubbla styrmedel inte bör tillämpas inom utsläppshandeln.

År 2017 användes ca 4,4 procent fossila bränslen i fjärrvärmeproduktionen och cirka 2 procent i elproduktionen. Detta innebär att Sverige har lägst andel fossila bränslen för el- och fjärrvärmeproduktion i EU. Denna andel planeras att minska successivt de kommande åren, i takt med att äldre anläggningar som använder fossila bränslen ersätts med förnybar och återvunnen energi.

I promemorian anförts att skattehöjningarna på fossila bränslen ska bidra till omställningen till nettonollutsläpp till 2045. Omställningen med att fasa ut det fåtal kvarvarande fossileldade svenska kraftvärmeverken pågår dock redan och beslut är redan tagna om att detta ska ske de närmaste åren. Som exempel kan nämnas att kraftvärmeverken som använder fossila bränslen i Västerås och Linköping avvecklas eller konverteras till förnybara bränslen under 2019. År 2022 planeras kvarvarande kolanvändning vid Värtaverket i Stockholm att fasas ut och i Malmö och Norrköping planeras kvarvarande fossilbränsleanvändning i kraftvärmen att vara utfasad till 2025. I Göteborg planeras biogas successivt ersätta naturgas i kraftvärmen och naturgasen planeras vara helt utfasad till 2030.

Fjärrvärmebranschen har dessutom medverkat i att ta fram en färdplan för fossilbränslefri uppvärmning till 2030 som kommer att presenteras under mars inom ramen för "Fossilfritt Sverige". I färdplanen åtar sig fjärrvärmebranschen att fasa ut fossila bränslen till 2030, vilket är långt före uppsatta klimatpolitiska målsättningar. Åtskilliga fjärrvärmeföretag har beslutat att detta ska vara genomfört redan år 2025 för att snabbare minska utsläppen av koldioxid. De presenterade skatteförslagen drar undan investeringsmedel som behövs för att investera i energiomställningen enligt ovan nämnda planer.

Skattehöjningarna får negativa miljöeffekter

Eftersom beslut om utfasning redan tagits för de få kvarvarande svenska fossileldade kraftvärmeverken kommer miljöstyrningen att bli negativ till följd av både högre utsläpp och sämre energiutnyttjande. De beräkningar som gjorts för Stockholm och Göteborg visar att koldioxidutsläppen riskerar att öka med cirka 100 000 ton/år om dessa städers fossileldade kraftvärmeverk avvecklas i förtid och Sverige gör sig beroende av elimport vintertid med betydligt sämre utländsk elproduktion. Skatteförslaget blir därmed i praktiken fiskalt och innebär kraftigt försämrade ekonomiska resultat för de berörda kraftvärmeverken.

Energiföretagen Sverige anser inte att förslaget är i linje med de uttalade ambitionerna om en grön skatteväxling om det är faktiska miljöeffekter som är tänkta att uppnås.

Koldioxidbeskattning inom EU ETS innebär dubbelbeskattning

Vi invänder bestämt mot att förslaget skulle innebära något slags "slopade subvention", då det innebär en skattesanktion att betala koldioxidskatt för anläggningar inom EU ETS. Detta sker samtidigt som utsläppsrättspriserna fyrdubblats de sista 1,5 åren. Förslaget innebär dubbla styrmedel inom EU:s utsläppshandelsystem EU ETS och är i praktiken en dubbelbeskattning. Dubbla styrmedel bör undvikas eftersom det inte är en kostnadseffektiv klimatpolitik. Den parlamentariska Miljömålsberedningen har också tagit ställning för att dubbla styrmedel inte ska tillämpas inom den handlande sektorn.

Energiföretagen Sverige vill också framhålla motiven till varför CO₂-skatten slopades för kraftvärmeanläggningar inom EU ETS 2013. I budgetpropositionen för 2013, s. 290 ff angavs bl.a. följande skäl:

"Utsläpp av växthusgaser från anläggningar inom EU:s system för handel med utsläppsrätter regleras på EU-nivå genom handelssystemet. Därför bör i princip dessa utsläpp inte vara föremål för ytterligare nationella styrmedel, som t.ex. en koldioxidskatt. Koldioxidbeskattningen av bränslen inom handelssystemet har i ett första steg sänkts från och med den 1 juli 2008 samt i ett andra steg från och med den 1 januari 2011. Den nuvarande koldioxidbeskattningen av kraftvärmeproduktion i anläggningar inom handelssystemet riskerar att innebära konkurrensnedvridningar till följd av att kraftvärme i industrin och i fjärrvärmenäten beskattas olika. Även andra snedvridningar kan uppstå, såsom att bränsle som åtgått till värme som kyls bort vid kondensproduktion är koldioxidskattebefriad, medan bränsle som vid kraftvärmeproduktion åtgår för framställning av värme som nyttiggörs är beskattad."

Vi anser heller inte att skatteförslaget står i överensstämmelse med regeringens klimatstrategi våren 2018 (skr. 2017/18:238) där det i bedömningen om prissättning av utsläpp av växthusgaser framhålls att "Väl avvägda och väl utformade miljöskatter gör att miljö kvalitetsmålen kan nås på ett kostnadseffektivt sätt. "De föreslagna dramatiska skattehöjningarna med mycket kort framförhållning avviker kraftigt från de stegvisa förändringar som tidigare gjorts kring de aktuella skatterna. Detta blir kostnadsdrivande och fördyrar uppfyllnaden av uppsatta klimat- och miljömål.

Skattehöjningarna försämrar effektbalansen både lokalt och nationellt

Förslaget bidrar till att försämrade både den lokala och nationella effektbalansen vintertid, vilken redan i dag är ansträngd till följd av avveckling av flera kärnkraftsreaktorer, ökade elbehov till följd av elektrifiering av transporter och industri, datahallar, omfattande bostadsutbyggnad och investeringar i ny infrastruktur.

I de två största berörda fjärrvärmesystemen innebär de höjda skatterna att storskaliga värmepumpar behöver användas i större omfattning vilket betyder att elanvändningen för uppvärmningsändamål ökar kraftigt samtidigt som kraftvärmekapacitet försvinner. Förslaget innebär också, till följd av den driftoptimering som behöver ske i varje fjärrvärmesystem, att kraftvärme-produktion "backas", det vill säga att kraftvärmeanläggningar i högre grad endast används för att producera fjärrvärme. Detta i ett läge när kapaciteten för elnäten de berörda städerna redan är mycket ansträngd, särskilt i Stockholm och Malmö. Skatteförslaget kan därmed också innebära ett behov av att utöka den statligt upphandlade effektreserven.

Energiföretagen Sverige vill sammantaget i skarpa ordalag varna regeringen för att genomföra skattehöjningarna då de riskerar leda till en akut kapacitetsbrist i elförsörjningen i framför allt Stockholm och Malmö.

En forcerad stängning av kraftvärme i storstäderna ökar risken för akut eleffektbrist och innebär att storstädernas tillväxt och utveckling hämmas

I Stockholm svarar den fossileldade kraftvärmens idag för ca 10 procent av effektbehovet. Till följd av att någon ökad kapacitet från stamnätet sannolikt inte kommer att kunna komma på plats förrän först kring 2030 har elnätsägaren Ellevio varnat för att den bristande elnätskapacitet i det snabbt växande Stockholms-området gör att de inte längre kommer kunna ansluta nya kunder 2021. En förtida stängning av kraftvärme i Stockholm riskerar att innebära att Ellevio kommer behöva säga nej till nyanslutningar till elnätet redan från hösten 2019. Skatteförslaget kommer således hämma en av Europas snabbast växande storstäders tillväxt och utveckling.

I Malmö måste redan i dag större nyanslutningar till elnätet i södra Skåne avvisas. Svenska kraftnäts förstärkningar av transmissionsledningar till södra Skåne planeras bli klara först till 2026 och kommer troligen inte att räcka till för att möta det växande elbehovet. Den naturgaseldade kraftvärmens svarar idag för cirka

25 procent av effektbehovet i Malmö. En forcerad utfasning av kraftvärmens i närtid kommer innebära att den ersätts av ren värmeproduktion då ny kraftvärme saknar lönsamhet. Detta betyder att Malmö och södra Skånes roll som tillväxtmotor bromsas och att risken för akuta elbristsituationer ökar dramatiskt.

Energiföretagen Sverige anser att en grundlig konsekvensanalys behöver genomföras av påverkan på eleffektillgången i det nationella elsystemet samt lokal kapacitetsförsörjning i storstadsregionerna innan skatteförslaget bereds vidare.

Kraftvärmens har en central roll i energisystemet som planerbar och effektiv kraftproduktionsresurs

Kraftvärmeverk är miljö- och energieffektiva anläggningar och bidrar till ett långsiktigt hållbart samhälle. I en kraftvärmeanläggning sker samtidig produktion av el och värme i en integrerad process. Produktionen i ett kraftvärmeverk blir betydligt effektivare än med separat el- respektive värmeproduktion i kondens- respektive hetvattenproduktionsanläggningar. Totalverkningsgraden i ett konventionellt kondenskraftverk för elproduktion är omkring 35 procent och kan i moderna koleldade anläggningar nå upp till ca 45 procent utan CCS. För avancerade gaskombianläggningar i kondensdrift kan verkningsgrader på omkring 60 procent nås. För ett kraftvärmeverk är totalverkningsgraden mer än 90 procent.

Kraftvärmeproduktionen i Sverige har en totalverkningsgrad på 99 procent (2017). Den höga verkningsgraden i fjärrvärme och kraftvärmeverken innebär en markant minskning av utsläpp av klimatgaser. Förbränningsanläggningarna är dessutom högeffektiva med avancerad rening och rökgaskondensering. Utsläppen av växthusgaser från den svenska el- och fjärrvärmesektorn är mycket låga jämfört med andra länder eftersom produktionen till största delen baseras på vattenkraft, kärnkraft, vindkraft och biobränslebaserad fjärr- och kraftvärme.

Inom EU har kraftvärme under lång tid lyfts fram i som ett sätt att bidra till att reducera utsläppen av koldioxid, uppnå uppsatta energieffektiviseringsmål och stärka försörjningstryggheten av energi. Sverige har också möjligheter att genom utbyggnad av kraftvärme minska miljöbelastningen från elförsörjningen i Nordeuropa. Kraftvärmens har potential att öka elproduktionen i Sverige om det välutbyggda fjärrvärmeunderlaget utnyttjas bättre och kan samtidigt bidra till konkurrenskraftig fjärrvärme. Kraftvärmens finns i städer och tätorter och kan därmed bidra med lokal elproduktion vilket minskar samhällets sårbarhet.

Kraftvärmens utgör en flexibel elproduktionskälla, som kan bidra med en stabil elförsörjning när andelen vind- och solkraft ökar i elsystemet. Kraftvärmens har en effektillgänglighet enligt Svenska kraftnäts senaste kraftbalansrapport på 76 procent och kan därmed bidra med eleffekt under vintertid när elbehovet är som störst. Detta kan jämföras med till exempel vindkraft vars effektvärde vintertid endast är 9 procent. Kraftvärmens kan även bidra med att tillhandahålla systemtjänster som till exempel mekanisk svängmassa, balansreglering och

lastutjämning. Vidare har kraftvärmen litet behov av elöverföringskapacitet eftersom den är lokal.

Skattehöjningarna gynnar separat el- respektive värmeproduktion – på tvärs med de energipolitiska riktlinjerna

Eftersom kraftvärmeverk innebär en integrerad produktionsprocess av både värme och el påverkar en förändring av beskattningen för värmeproduktion även förutsättningarna för produktionen av el i kraftvärmeverken. Förslaget innebär också att energi- och koldioxidbeskattningen inte längre utformas så att den ger incitament att använda effektiv kraftvärmeteknik utan gynnar i stället separat el- respektive värmeproduktion. Förslaget motverkar därmed ett effektivare energi- och resursutnyttjande genom samtidig el- och värmeproduktion.

För ett kraftvärmeverk är totalverkningsgraden mer än 90 procent, jämfört med de effektivaste gaskombianläggningarna som har en verkningsgrad på ca 60 procent. Detta innebär således att kondensdrift för elproduktion gynnas som inte omfattas av vare sig energi- eller koldioxidskatt för anläggningar inom EU ETS. De energibesparingar och därmed minskade utsläpp som en kraftvärmeanläggning innebär jämfört med separat el- respektive värmeproduktion beaktas med förslaget inte alls. Dessutom leder förslaget till ökade utsläpp av klimatgaser i andra länder. I praktiken innebär detta en straffbeskattning av kraftvärme i förhållande till separat el- respektive värmeproduktion.

Energiföretagen Sverige anser att det endast är motiverat att beskatta merförbrukningen av bränsle för värmeproduktionen i ett kraftvärmeverk. Lagen om skatt på energi stadgar i övrigt energiproportionering av bränslet mellan el respektive värme. De nuvarande avdragen är anpassade till nämnda merförbrukning.

Skattehöjningarna är oförenliga med EU:s energieffektiviseringsdirektiv

Förslaget står inte i överensstämmelse EU:s energieffektiviseringsdirektiv (2012/27/EU, artikel 14) som ålägger medlemsstaterna att vidta adekvata åtgärder för att utnyttja den identifierade potentialen för högeffektiv kraftvärmeproduktion. I Sverige har vi genom de välutbyggda fjärrvärmenäten, som svarar för mer än halva uppvärmningen av bebyggelsen, goda förutsättningar att utnyttja och bygga ut kraftvärme. Skatteförslaget står även i strid med artikel 19 i energieffektiviseringsdirektivet som ålägger medlemsstaterna att avlägsna regleringsmässiga hinder för ökad energieffektivitet.

Genom skatteförslaget blir det i praktiken mer lönsamt med separat el- respektive värmeproduktion vilket kommer motverka möjligheterna att nå Sveriges energieffektiviseringsmål till 2030.

Skattehöjningarna innebär en kraftig konkurrensnedvridning gentemot kraftvärmeverk som ägs av tillverkningsindustri

Förslaget innebär att en kraftig konkurrensnedvridning till nackdel för fjärrvärmeföretags kraftvärmeproduktion i förhållande till kraftvärmeverk som ägs

av industriella tillverkningsföretag som är undantagna från koldioxidskatten i sin helhet och vars energiskattebefrielse med 70 procent för fossila bränslen kvarstår. Detta betyder att skattereglerna inte blir aktörsneutrala. Förslaget skapar därmed kraftiga skatteincitament att överlåta kraftvärmeverk till tillverkningsindustri. Det kommer att försvaga fjärrvärmens villkor utan någon klimatnytta.

Energiföretagen Sverige anser att beskattningsregler bör utformas aktörsneutralt och invänder mot den mycket kraftiga differentiering som kommer bli fallet beroende på vem som är ägare till ett kraftvärmeverk.

Förslaget innebär sammantaget att kraftvärmeverk med fjärrvärmeproduktion får sämre konkurrensvillkor jämfört med industrins kraftvärmeverk och i förhållande till kraftvärmeverk i övriga Nordeuropa. Energiföretagen Sverige är av uppfattningen att detta står i strid med EU:s konkurrensregler. Skatteförslagen försämrar också generellt kraftvärmens konkurrenskraft på elmarknaden gentemot övriga kraftslag.

Skattehöjningarna strider mot energipropositionens skrivningar om konkurrenskraftig fjärrvärmesektor och att använda kraftvärme

Skatteförslaget går stick i stäv med förra årets energipolitiska inriktningspropositionens skrivningar om att en *konkurrenskraftig fjärrvärmesektor och effektiv elanvändning i uppvärmningen är förutsättningar för att klara den framtida el- och värmeförsörjningen under kalla vinterdagar, samt att det är angeläget att möjligheten till högeffektiv elproduktion utnyttjas i bränslebaserad fjärrvärmeproduktion* (prop. 2017/18:228). De höjda skatterna blir till stor del fiskala och undergräver därmed fjärrvärmeföretagens konkurrenskraft.

Energiöverenskommelsen mellan fem riksdagspartier har också kommunicerats som att överenskommelsen utgör en gemensam färdplan för en kontrollerad övergång till ett helt förnybart elsystem. Föreslagna skattehöjningar innebär i stället att redan beslutade omställningsplaner inte kan genomföras som planerat och att de framtida investeringsvillkor för kraftvärmens nu är mycket ovissa.

Energiföretagen Sverige anser att regeringen nu omgående behöver ta ett samlat grepp kring kraftvärmens skatte- och styrmedelsvillkor, vilket tidigare aviserats ska ske under denna mandatperiod. I dag saknas samordning av alla de parallella förslag som är under pågående beredning, om en avfallsförbränningskatt, slopad tilldelning av utsläppsrätter för stora biobränsleeldade anläggningar inför nästa handelsperiod och en utfasning av elcertifikatssystemet. Dessutom saknas en samordning av styrmedel för att främja förnybara bränslen som biogas som samdistriberats i gasnätet som inte medges tilldelning av elcertifikat och dessutom kräver redovisning av utsläppsrätter, trots att det är ett förnybart bränsle.

De i dag mycket osäkra politiska spelreglerna för kraftvärme hämmar investeringsviljan i ny kraftvärme i en tid där behovet av ny planerbar kraftproduktion är stor, i takt med att andelen volatil elproduktion i form av vind- och solkraft ökar.

Energiföretagen Sverige anser mot denna bakgrund att regeringen behöver ta fram en sammanhållen strategi för kraftvärmens framtida villkor som ger förutsägbarhet i investeringsvillkoren för branschens aktörer.

Skattehöjningarna drar undan investeringsmedel från företagen som behövs i den kvarvarande omställningen till förnybar och återvunnen energi

Som också konstateras i skatteförslagspromemorian pågår redan utfasningen av de fossila bränslena inom de svenska kraftvärmeverken och beslut är redan fattade om att dessa anläggningar ska avvecklas. Förslaget påskyndar inte de redan pågående investeringsprojekten som är beroende av tillståndsprocesser, bygglov och de ledtider som finns i de omfattande byggprojekt som dessa innebär. Effekten av de höja skatterna blir därmed att de drar undan de investeringsmedel som behövs för att investera i förnybar och återvunnen energi.

Skatteförslaget fördyrar användningen av reservkraftvärmeanläggningar

Genom skatteförslaget fördyras kraftigt möjligheterna att använda reservkraftvärmeanläggningar som finns i flera städer. Detta innebär att det blir mer kostsamt att bibehålla reservkraftvärmeanläggningar som i stället kan komma att ersättas med betydligt billigare hetvattenproduktionsanläggningar. Detta betyder att både försörjningstryggheten i de lokala fjärrvärmesystemen och den lokala och nationella effektbalansen i elsystemet kan komma att försämrats ytterligare om föreslagna skattehöjningar genomförs. Vid långvariga driftsstörningar i befintliga biokraftvärmeverk skulle förslaget för till exempel Karlstads Energis reservkraftvärmeverk innebära en ökad skattekostnad på ca 0,3 miljoner kronor per dygn.

Naturvårdsverkets konsekvensanalys drar slutsatsen att fokus i stället borde läggas på styrmedel som gynnar biokraftvärme

Naturvårdsverkets konsekvensanalys av en slopad nedsättning av energi- och koldioxidskatterna för kraftvärmeverk drar slutsatsen att slopandet av nedsättningen i sig troligen har en liten effekt på omställning till förnybart, eftersom denna omställning redan är på gång. Naturvårdsverket lyfter i stället att om man vill gynna kraftvärme och därmed undvika separat värme- och elproduktion, bör fokus i stället läggas på starkare styrmedel för att gynna investeringar i biobaserad kraftvärme.

Energiföretagen Sverige och Energigas Sverige har i en gemensam hemställan i februari i år begärt att i gasnätet samdistribuerad biogas ska medges tilldelning av elcertifikat. Det är mycket angeläget att denna hemställan skyndsamt behandlas av regeringen för att underlätta en omställning till biogas i de naturgaseldade kraftvärmeverken i Göteborg och Malmö.

Skattehöjningarna innebär tillsammans med övriga parallella styrmedelsförslag en kraftig försämring av kraftvärmens och fjärrvärmens konkurrenskraft

De föreslagna skattehöjningarna är det fjärde regeringsförslaget de senaste två månaderna som försämrar kraftvärmens och fjärrvärmens konkurrenskraft. Den

aviserade avfallsförbränningskatten, förslaget om en utfasning av elcertifikatssystemet där elcertifikatspriserna går mot noll inom några år och en slopad tilldelning av utsläppsrätter för bibränsleeldade anläggningar försämrar sammantaget konkurrenskraften på ett dramatiskt sätt. Energiföretagen Sverige anser att det är oacceptabelt att med politiska åtgärder i praktiken göra kraftvärmen som kraftslag olönsam i en tid när behovet av ny planerbar elproduktion ökar i elförsörjningen.

Skattehöjningarna innebär en omfördelning från kommun till stat

Eftersom de flesta berörda kraftvärmebolagen är kommunalt ägda helt eller delvis är en konsekvens en betydande omfördelning av medel från kommunerna till staten. Detta bidrar tillsammans med övriga parallella styrmedelsförslag rörande kraftvärmen som för närvarande förbereds och remissbehandlas till en väsentlig försvagning av de berörda kommunernas ekonomi.

Skatteintäkterna kommer att bli väsentligt mindre än vad som antagits

I den remitterade promemorian beräknas att de ökade skatteintäkterna kommer att uppgå till 444 miljoner kronor för 2020. Till följd av den driftoptimering som kommer ske i varje enskilt fjärrvärmesystem kommer de berörda kraftvärmeverken köras mindre och hetvattenproduktionsanläggningar köras i större omfattning med betydligt sämre energiutbyte vilket innebär högre utsläpp av klimatgaser globalt. Även användningen av storskaliga värmepumpar kommer att öka i fjärrvärmesystemen. Detta innebär att skatteintäkterna för 2019 och 2020 kan beräknas bli radikalt mindre än vad som antagits i promemorian. I Stockholms och Göteborgs fall beräknas skatteförslaget leda till lägre skatteintäkter för staten i stället för antagna ökade skatteintäkter på ca 400 miljoner kronor från de två berörda energibolagen, till följd av de driftoptimeringar som görs i respektive fjärrvärmesystem.

Med rådande alternativprissättning på fjärrvärme på värmemarknaden kommer de ökade skatte- och driftskostnaderna belasta fjärrvärmeföretagens resultat. En konsekvens blir därmed också att bolagsskatteintäkterna minskar väsentligt för staten om kraftvärmeskatteshöjningarna genomförs. Det innebär således att de sammantagna statsfinansiella effekterna av förslaget blir mycket mindre än vad som har förutsatts i promemorians beräkningar. Skatteintäkterna kan också förväntas sjunka betydligt snabbare än vad som antas i promemorian och kan knappast användas som annat än en helt marginell fortvarig finansiering inom en grön skatteväxling.

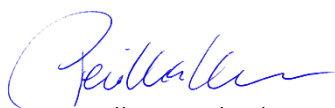
Om skattehöjningarna ändå beslutas bör införande ske stegvis under en längre tidsperiod och beskattningsreglerna premiera kraftvärmens energieffektivitet

Energiföretagen Sverige anser att om föreslagna skattehöjningar ändå genomförs bör införandet ske stegvis över en längre tidsperiod som ger tid för anpassning och minskar behovet av att använda ur miljösynpunkt sämre el- och värmeproduktion. Det är orimligt att med endast några månaders varsel införa dramatiska skattehöjningar för anläggningar där bränslekontrakt redan är

tecknade för det närmaste året. Av detta skäl bör, om en skatteköjning ändå genomförs, ett första steg träda i kraft tidigast 2023.

Energiföretagen Sverige anser också att det även fortsättningsvis ska finnas en differentiering i energi- och koldioxidbeskattningen som beaktar den avsevärt högre energieffektiviteten och därmed mindre miljöpåverkande utsläpp som sker från en kraftvärmeanläggning jämfört med vid separata el- och värmeproduktionsanläggningar. Det är således motiverat med en fortsatt nedsättning av såväl energi- och koldioxidskatten jämfört med separat värmeproduktion.

Energiföretagen Sverige anser att det endast är motiverat att beskatta merförbrukningen av bränsle för värmeproduktionen i ett kraftvärmeverk i enlighet med de grundläggande principer om energiproportionering av bränslet mellan el respektive värme som gäller i lagen om skatt på energi.

Pernilla Winnhed

VD, Energiföretagen Sverige